

**MINISTERUL TRANSPORTURILOR ȘI
INFRASTRUCTURII
AUTORITATEA FERVIARĂ ROMÂNĂ - AFER**

Calea Griviței, nr. 393, cod poștal 010719, Sector 1, București

Grup de lucru
Nr. 12 / 2023

Strategia Anticorupție a Autorității Feroviare Române - AFER

Concepția privind activitatea de prevenire a faptelor de corupție în cadrul structurilor AFER instituie reguli și norme interne referitoare la:

- organizarea și desfășurarea activităților de prevenire a faptelor de corupție/instruire anticorupție a personalului;
- desemnarea la nivelul structurilor AFER a consilierului pentru integritate și etică, cu atribuții specifice în domeniul prevenirii faptelor de corupție;
- desemnarea la nivelul structurilor AFER a grupurilor de lucru pentru prevenirea faptelor de corupție;
- responsabilitatea privind dispunerea unor măsuri de prevenire a faptelor de corupție;
- asigurarea protecției personalului AFER care semnalează săvârșirea faptelor de corupție în cadrul structurilor ministerului.

Prevenirea corupției se concentrează, cu preponderență, asupra îmbunătățirii sistemelor și a procedurilor, schimbării atitudinii personalului instituției față de corupție și îmbunătățirii nivelului general de integritate și performanță la locul de muncă.

Prevenirea corupției implică angajamentul și responsabilizarea personalului de conducere și a personalului de execuție, alocarea de resurse umane și financiare necesare și suficiente, precum și cooperarea între structurile AFER.

Organizarea și desfășurarea activităților de prevenire în cadrul structurilor AFER, reprezintă principalul mijloc de reducere a numărului faptelor de corupție și a numărului personalului implicat în asemenea fapte.

Finalitatea activităților de prevenire trebuie să se regăsească în schimbarea comportamentală a personalului AFER, în creșterea simțului civic, în manifestarea unui comportament integru în orice situație, precum și în reducerea săvârșirii faptelor de corupție.

1. Obiectivele generale ale Programului de dezvoltare a sistemului de control managerial din cadrul AFER sunt următoarele:

- dezvoltarea activităților de prevenire și control pentru protejarea resurselor alocate împotriva pierderilor datorate risipei, abuzului, erorilor sau fraudelor;
- intensificarea activităților de monitorizare a controalelor desfășurate la nivelul fiecărei structuri, în scopul eliminării riscurilor existente și utilizării cu eficiență a resurselor alocate;

- îmbunătățirea comunicării între structurile AFER, în scopul asigurării circulației informațiilor în mod operativ, fără distorsiuni, astfel încât acestea să poată fi valorificate eficient în activitatea de prevenire și control intern;
- proiectarea, la nivelul fiecărei structuri, a standardelor de performanță pentru fiecare activitate, în scopul utilizării acestora și la realizarea analizelor pe bază de criterii obiective privind resursele alocate.
- promovarea liderilor profesionali în posturile cheie ale activităților din cadrul AFER.

2. Valorile fundamentale și principiile promovate de AFER

2.1. Valorile fundamentale

AFER își asumă următoarele valori fundamentale definite de Strategia Națională Anticorupție 2021 - 2025:

- voința politică - AFER, înțelege importanța unei societăți lipsite de corupție și va conlucra pentru ducerea la îndeplinire a măsurilor prevăzute de prezenta strategie;
- integritatea - reprezentanții AFER au obligația de a declara orice interese personale care pot veni în contradicție cu exercitarea obiectivă a atribuțiilor de serviciu. Totodată, aceștia sunt obligați să ia toate măsurile necesare pentru evitarea situațiilor de conflict de interese și incompatibilități;
- prioritatea interesului public - reprezentanții AFER au datoria de a considera interesul public mai presus de orice alt interes în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu. Aceștia nu trebuie să se folosească de îndatoririle publice pentru obținerea de beneficii necuvenite, patrimoniale sau nepatrimoniale, pentru ei, familiile lor sau persoane apropiate;
- transparența - reprezentanții AFER vor asigura accesul neîngrădit la informațiile de interes public, transparența procesului decizional și consultarea membrilor societății civile în cadrul acestui proces.

2.2. Principii

AFER respectă următoarele principii definite de Strategia Națională Anticorupție, pe care le consideră esențiale pentru realizarea unei administrații publice moderne și eficiente:

- principiul statului de drept, în baza căruia este consacrată supremația legii, toți cetățenii fiind egali în fața acesteia. Acesta are la bază respectarea drepturilor omului și presupune separația puterilor în stat;
- principiul responsabilității, potrivit căruia autoritățile statului răspund pentru îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, respectiv pentru modul de implementare și eficiența strategiilor de acțiune convenite;
- principiul evaluării și gestionării riscurilor de corupție, care ar trebui să facă parte integrantă din procesul managerial desfășurat de către fiecare organizație;

– principiul proporționalității în elaborarea și punerea în aplicare a procedurilor anticorupție: instituțiile publice trebuie să elaboreze, să implementeze și să mențină proceduri puternice, care să fie proporționale cu riscurile și vulnerabilitățile instituționale și dimensionate în funcție de resursele și complexitatea organizației;

– principiul răspunderii la cel mai înalt nivel de angajament: politicile „anti-mită” nu vor fi eficiente dacă nu există un mesaj clar dat de administrație de la nivelul cel mai înalt, conform căruia mita nu este tolerată. Nivelul superior al conducerii pe fiecare palier de administrație trebuie să inițieze, să supravegheze și să conducă, prin puterea exemplului, punerea în aplicare a unei politici de respingere a corupției, recunoscând faptul că mita este contrară valorilor fundamentale de integritate, transparență și responsabilitate și că aceasta subminează eficacitatea organizațională;

– principiul prevenirii săvârșirii faptelor de corupție și a incidentelor de integritate, potrivit căruia identificarea anticipată și înlăturarea în timp util a premiselor apariției faptelor de corupție sunt prioritare și imperative. Atât instituțiile publice, cât și cele private trebuie să dea dovadă de diligență în evaluarea partenerilor, agenților și contractorilor. Fiecare entitate ar trebui să evalueze riscurile de luare de mită asociate cu intrarea într-un parteneriat sau de contractare a unor acorduri cu alte entități și este datoare apoi să efectueze evaluări periodice ale riscurilor. La încheierea de parteneriate sau aranjamente contractuale trebuie să verifice dacă respectivele organizații au politici și proceduri care sunt în concordanță cu aceste principii și orientări;

– principiul eficacității în combaterea corupției, care se bazează pe evaluarea continuă a activității instituțiilor cu atribuții în domeniu atât din punctul de vedere al îndeplinirii cât mai complete a obiectivelor asumate pentru a produce efectele pozitive pe care societatea le așteaptă, cât și al managementului organizațional;

– principiul cooperării și coerenței, în baza căruia instituțiile implicate în prevenirea și combaterea corupției trebuie să coopereze îndeaproape, asigurând o concepție unitară asupra obiectivelor ce trebuie îndeplinite și a măsurilor ce urmează a fi luate;

– principiul parteneriatului public-privat, care recunoaște importanța cooptării societății civile și a mediului de afaceri în activitățile concrete de implementare a măsurilor de prevenire a corupției.

3. Scopul Strategiei Anticorupție

Scopul este reducerea și prevenirea fenomenului corupției prin aplicarea riguroasă a cadrului normativ și instituțional în vederea maximizării impactului măsurilor anticorupție.

4. Obiectivele generale

4.1. Prevenirea corupției în AFER

Legislația națională anticorupție conține un set complex de măsuri preventive care asigură un nivel înalt de integritate în administrația publică din România.

[Legea nr. 78/2000](#) pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare, instituie o obligație a persoanelor care exercită o funcție publică de a îndeplini îndatoririle ce le revin din exercitarea funcțiilor, atribuțiilor sau însărcinărilor încredințate, cu respectarea strictă a legilor și a normelor de conduită profesională, și de a asigura ocrotirea și realizarea drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor, fără să se folosească de funcțiile, atribuțiile ori însărcinările primite, pentru dobândirea pentru ele sau pentru alte persoane de bani, bunuri sau alte foloase necuvenite. Această obligație cu caracter general este subsecvent reglementată în cadrul AFER prin Codul etic și Regulamentul de ordine interioară ce cuprind o serie de norme referitoare la conduita persoanelor din AFER, în concordanță cu standardele internaționale în materie.

Răspunderea individuală trebuie însă dublată de asigurarea condițiilor necesare pentru punerea în aplicare a cadrului normativ existent, monitorizarea și evaluarea periodică a eficienței măsurilor adoptate. Acestea constituie responsabilități ce aparțin conducerii AFER și implică asumarea agendei anticorupție la cel mai înalt nivel.

Obiectiv specific 1. Remedierea vulnerabilităților specifice AFER prin implementarea sistematică a măsurilor preventive

Măsuri:

1. autoevaluarea periodică a gradului de implementare a măsurilor preventive obligatorii;
2. intensificarea activităților de implementare a sistemelor de control intern/managerial;
3. introducerea treptată la nivelul AFER a unei metodologii unitare de evaluare a riscurilor de corupție ca premisă pentru dezvoltarea planurilor interne de integritate;
4. consolidarea codului etic și a rolului consilierului de etică;
5. operaționalizarea de sisteme telefonice de tip call center care să faciliteze sesizarea iregularităților și a posibilelor fapte de corupție.

Responsabili: conducerea executivă AFER

Obiectiv specific 2. Creșterea transparenței instituționale prin sporirea gradului de disponibilitate a datelor publice deschise puse la dispoziție de către AFER

Măsuri:

1. asigurarea respectării prevederilor privind accesul la informații de interes public și a celor privind transparența procesului decizional;
2. îmbunătățirea strategiilor de comunicare pe teme anticorupție, cu accent pe gestionarea relațiilor cu publicul și mass-media.

Responsabili: conducerea executivă AFER.

Obiectiv specific 3. Creșterea eficienței mecanismelor de prevenire a corupției în materia achizițiilor publice

Măsuri:

1. prevenirea conflictelor de interese în gestionarea fondurilor publice;
2. scăderea substanțială a numărului de nereguli și contestații și eficiența utilizare a fondurilor publice;
3. sistematizarea legislației, procedurilor și a materialelor cu caracter de îndrumare în materia achizițiilor publice și diseminarea largă la nivelul AFER;
4. organizarea periodică de cursuri de formare profesională multidisciplinară pentru promovarea bunelor practici naționale și internaționale în materia achizițiilor publice;

Responsabili: conducerea executivă AFER, DIRECȚIA TEHNICĂ - COMP ACHIZIȚII, SRU

4.2. Creșterea gradului de educație anticorupție

Cunoașterea de către angajați a normelor etice care guvernează exercitarea funcției, a atribuțiilor de serviciu, a misiunii AFER, a procedurilor de lucru și a sancțiunilor aplicabile constituie precondiții esențiale pentru integritatea instituțională. Pe lângă componenta de îndrumare îndeplinită prin intermediul consilierilor de etică - care devine incidentă în cauze individuale, de cele mai multe ori la solicitarea angajatului - managementul AFER va adopta un rol proactiv și va asigura, cu regularitate, participarea personalului propriu la cursuri de pregătire specializate anticorupție. Aceste cursuri vor fi adaptate la tipul de serviciu public prestat și pregătirea profesională a angajatului și va oferi un bagaj solid de cunoștințe pentru reducerea situațiilor care - din necunoaștere sau înțelegere greșită - pot conduce la corupție.

Responsabili: conducerea executivă AFER, SRU, SJ

4.3. Combaterea corupției prin măsuri administrative și penale

Strategia Anticorupție pune accent și pe creșterea eficienței activităților de control administrativ. Activitatea de control intern, audit, precum și mecanismele de sancționare a abaterilor disciplinare pot contribui substanțial la consolidarea integrității instituționale AFER.

Obiectiv specific 1. Consolidarea mecanismelor de control administrativ

Măsuri:

1. evaluarea sistemului sancțiunilor administrative și a implementării lor;
2. consolidarea autonomiei operaționale a structurilor de control intern și audit și conștientizarea factorilor de decizie de la nivelul AFER cu privire la rolul sistemelor de control intern/managerial;

3. intensificarea cooperării cu organele judiciare prin valorificarea rezultatelor activităților de audit și control intern;
4. aplicarea de sancțiuni disciplinare pentru încălcarea standardelor etice și de conduită anticorupție la nivelul tuturor funcțiilor;
5. publicarea periodică a unui raport privind sancțiunile disciplinare;
6. introducerea în competența organelor de control a obligației de a răspunde într-un mod mai elaborat la întrebările adresate de cetățean și de a oferi îndrumări adecvate care să depășească nivelul răspunsurilor-tip sau a sintagmelor-șablon.

Responsabili: conducerea executivă AFER

4.4. Aprobarea planului sectorial și dezvoltarea sistemului de monitorizare a Strategiei Anticorupție

Strategia Anticorupție se completează cu Planul de acțiune al AFER.

Planul de acțiune pune accent pe măsurile instituționale cu impact general, orientate spre obiective și domenii prioritare, precum și pe implementarea diferitelor recomandări formulate de organismele internaționale.

AFER va publica pe pagina de internet, informații privind:

- adoptarea de către conducerea instituției publice a declarației de aderare la valorile fundamentale, principiile, obiectivele și mecanismul de monitorizare al SNA;
- numele coordonatorului la nivelul conducerii instituției și a persoanelor de contact la nivel de expert.
- aprobarea și diseminarea planului de acțiune.

Obiectiv specific 1. Aprobarea planului de acțiune și autoevaluarea periodică a gradului de implementare a legislației naționale anticorupție, în special a măsurilor preventive

Măsuri:

1. informarea angajaților despre procesul de elaborare a planului sectorial de integritate;
2. identificarea riscurilor și vulnerabilităților specifice AFER;
3. identificarea măsurilor de remediere a vulnerabilităților specifice AFER;
4. aprobarea și distribuirea în cadrul instituției a planului de acțiune și declarației de aderare la SNA.

Responsabili: conducerea executivă AFER

Obiectiv specific 2. Monitorizarea implementării planului propriu și participarea la sistemul sectorial de monitorizare a SNA

Măsurile:

1. adoptarea declarației de aderare la valorile fundamentale, principiile, obiectivele și mecanismul de monitorizare al SNA și comunicarea către Secretariatul tehnic al MTI;
2. operaționalizarea Secretariatului tehnic al MTI;
3. colectarea datelor pentru stabilirea liniei de bază necesare autoevaluării și comunicarea primului raport către Secretariatul tehnic al MTI;

Responsabili: directorul general, Secretariat grup de lucru

**DIRECTOR GENERAL
Constantin ANDRONACHE**

Grupul de lucru